

Přichází společná měna BRICS krytá zlatem?

lipovylis.cz/wordpress/prichazi-spolecna-mena-brics-kryta-zlatem

David Z Moravy

16. října 2024

Je to umíráček pro západní ekonomický systém založený na vykořisťování a vojenském podmanění? Před nadcházejícím summitem BRICS v Kazani za týden přibývá zpráv z Ruska o novém mezinárodním platebním systému a zavedení společné měny kryté zlatem pro ekonomickou alianci.

od Karstena Montaga

V srpnu letošního roku uvedl ruský deník Kommersant na základě anonymních zdrojů „že by mohly být vytvořeny dvě kryptoburzy v Petrohradu a Moskvě na „podporu zahraničních ekonomických aktivit“. Krypto burzy jsou obchodní platformy pro digitální měny, které nefungují jako zákonné platidlo. Pozadím je vytvoření stablecoinů – digitálních měn, které jsou navázány na výkonnost konkrétních aktiv – které by měly být kryty buď čínskou měnou Yuan (vyslovuje se „Ü-en“, také známým jako „Renminbi“), nebo košem. měn zemí BRICS, pokračoval deník. Ještě v březnu poradce Kremlu Jurij Ušakov oznámil, že země BRICS pracují na nezávislém platebním systému založeném na digitálních měnách a blockchainu – decentralizovaném účetnictví. i ruský velvyslanec v Číně Igor Morgulov potvrdil že členové BRICS jednají o jednotné měně, v červenci. Stvoření v blízké budoucnosti je však nepravděpodobné.

Zásadní rozdíl mezi blockchainovou měnou je v tom, že všechny transakce jsou zaznamenávány decentralizovaně, a proto v zásadě není potřeba, aby centrální orgán zaručoval správnost účetnictví a kontroloval hodnotu a peněžní zásobu. Na rozdíl od blockchainové měny Bitcoin, která je volně obchodovatelná a jejíž hodnota značně kolísá, jsou stablecoiny, jak název napovídá, zamýšleny jako stabilnější v tom, že je lze směnit přibližně jedna ku jedné za

existující měnu. Tím se stablecoiny přibližují penězům digitální centrální banky. Ten však nemusí být nutně organizován decentralizovaným způsobem, jak ukazuje elektronický čínský jüan e-CNY. e-CNY jsou první digitální peníze centrální banky, které zavedla velká ekonomika a testuje se od roku 2021. Vydává ho čínská centrální banka, má stejnou hodnotu jako tradiční jüan a je evidován v tradiční centrální databázi.

Z pohledu Ruska je největší výhodou kryptoměny její nezávislost na zavedených platebních systémech, zejména na SWIFT, největším komunikačním systému pro zpracování mezinárodních plateb. Společnost SWIFT byla založena v Belgii v roce 1973 a je de facto kontrolována hlavními bankami zemí G10 a také jejich centrálními bankami a Evropskou centrální bankou. Jelikož tento platební systém podléhá belgickému právu, mají na něj vliv i rozhodnutí EU, na něž EU uvalila sankce od roku 2022 iránské banky, na které EU uvalila sankce od roku 2012, a ruské a běloruské banky a finanční společnosti, SWIFT vyloučil.

Možné krytí pro měnu BRICS

Podložení stablecoinu vydaného v Rusku čínskými jüany – spíše než ruskými rubly – se stává pochopitelným, když se podíváte na údaje o zahraničním obchodu Ruska s jeho současnými hlavními obchodními partnery Čínou a Indií.

Obrázek 1: Hodnota ruského zahraničního obchodu s Čínou a Indií v amerických dolarech, zdroje dat: Trading Economics, Observatory of Economic Complexity, Reuters, Sputnik News India

Podle ruského vicepremiéra Alexandra Novaka se 40 procent vývozu ropy a plynu do Číny uskutečňuje v jüanech. Část vývozu ropy do Indie se také platí v jüanech, i když se to indické vládě nelíbí. Cílem je učinit z indické rupie alternativní rezervní měnu. Podle amerického think tanku *Carnegie Endowment for International Peace* byla k prosinci 2023 přibližně třetina ruského zahraničního obchodu prováděna v jüanech. Do roku 2023 by ruské banky

nashromáždily téměř 70 miliard dolarů jüanů. Z ruského pohledu má proto smysl používat tyto zahraniční rezervy jako kolaterál za stablecoin, který lze vyměnit jeden za jeden za čínský jüan.

Podložení stablecoinu měnovým košem na základě rezerv zemí BRICS v jejich vlastních měnách real, rubl, rupie, renminbi a rand navazuje na iniciativu ekonomického bloku R5 a R5+. Název „R5“ je odvozen od skutečnosti, že všech pět měn zemí BRICS začíná na R. „R5+“ znamená, že měnový koš zahrnuje také rezervy nových členů ekonomické aliance v jejich příslušných národních měnách. Taková měna však vyžaduje souhlas všech členských států BRICS, minimálně pěti zakládajících zemí.

Před posledním summitem BRICS v Jihoafrické republice v roce 2023 se spekulovalo o tom, že aliance oznámí zavedení společné měny kryté zlatem. Měna krytá drahými kovy byla předmětem konference hlav států BRICS v roce 2022. Centrální banky zemí BRICS také v posledních dvou desetiletích masivně navýšily své zlaté rezervy.

Obrázek 2: Zlaté rezervy centrálních bank zemí BRICS v tunách, zdroj dat: Trading Economics

Zástupce ředitele Nové rozvojové banky, Jihoafričan Leslie Maasdorp, však takové spekulace před summitem v roce 2023 vyvrátil. New Development Bank je rozvojová banka založená v roce 2014 zeměmi BRICS se sídlem v Šanghaji. Podobně jako Světová banka slouží k financování rozvojových projektů a infrastruktury v zúčastněných zemích BRICS. Nesmí být zaměňována se společnou centrální bankou, jejíž zřízení by bylo předpokladem pro vydávání jednotné měny BRICS. V rozhovoru v té době Maasdorp řekl, že vývoj alternativ k dolaru byl „spíše střednědobým až dlouhodobým cílem“. Neexistuje „žádný návrh na vytvoření měny BRICS“. V souladu s tím konečné prohlášení summitu v roce 2023 obsahovalo pouze následující pasáž týkající se nových platebních metod :

„Uvědomujeme si dalekosáhlé výhody rychlých, nákladově efektivních, transparentních, bezpečných a inkluzivních platebních systémů. (...) Vítáme výměnu zkušeností mezi členy BRICS ohledně platebních infrastruktur, včetně propojování přeshraničních platebních systémů. Očekáváme, že to dále prohloubí spolupráci mezi zeměmi BRICS a podpoří další dialog o platebních nástrojích s cílem usnadnit obchodní a investiční toky mezi členy BRICS a dalšími rozvojovými zeměmi. Zdůrazňujeme důležitost podpory používání místních měn v mezinárodním obchodu a finančních transakcích mezi zeměmi BRICS a jejich obchodními partnery. Podporujeme také posílení sítí korespondenčního bankovníctví mezi zeměmi BRICS a umožnění vypořádání v místních měnách. (...) Nařizujeme našim ministrům financí a/nebo případně guvernérům centrálních bank, aby se zabývali otázkou místních měn, platebních nástrojů a platform a aby nám o tom podali zprávu do příštího summitu.

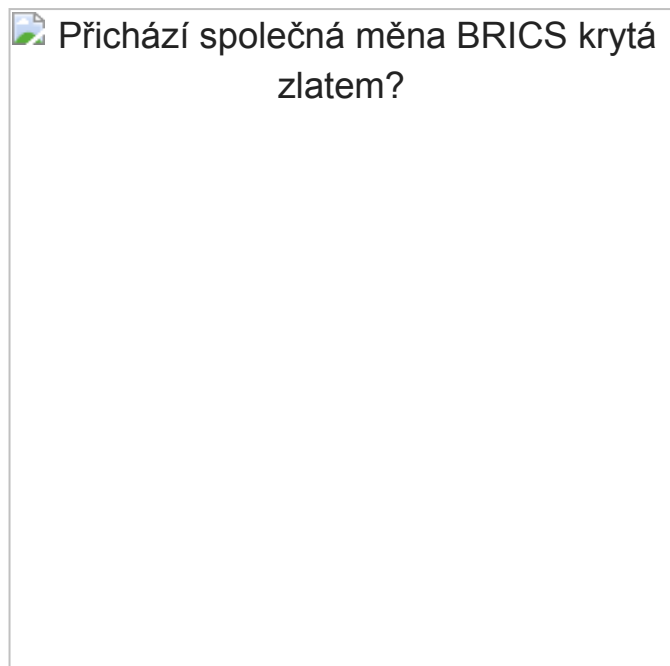
Žádná jednotná pozice na měně BRICS

Zdá se tedy nepravděpodobné, že by v dohledné době byla vydána společná měna BRICS, která by představovala skutečnou alternativu k dolaru či euru. Zřejmě chybí vůle všech členských států BRICS. Zatímco Rusko a Írán, které se k alianci připojily v roce 2024, jsou vyloučeny z platebního systému SWIFT, a proto naléhavě hledají alternativy k americkému dolaru a euru, Čína, Indie, Brazílie a Jižní Afrika, stejně jako noví členové, stále udržovat intenzivní obchodní vztahy s USA a EU.

Pouze brazilský prezident Lula da Silva vedle Ruska veřejně podporuje zavedení jednotné měny BRICS. Indie naproti tomu společnou měnu zatím kategoricky vylučovala a takovou možnost chce realizovat pouze za podmínky, že se Čína nezúčastní.

Ruský list Kommersant také cituje kritická hodnocení ve své nejnovější zprávě o možném zřízení dvou kryptoburz v Rusku. Podle Michaila Uspenského, člena Rady expertů ruského parlamentu pro právní regulaci kryptoměn, představuje zavedení stablecoinů značná rizika. Protože blockchain je „poměrně transparentní struktura“, informace o transakcích by mohly být zahrnuty do seznamů sankcí „v případě porušení důvěrnosti“. To by mohlo výrazně poškodit budoucí uživatele digitální měny, uvedl Uspenskij. Tuto měnu by

používali jen ti, kteří neměli na výběr, uzavírá Nikita Vassev, zakladatel ruského fóra o kryptoměnách.

Obrázek 3: Podíl zahraničního obchodu příslušných zemí BRICS s různými regiony v roce 2022, zdroj dat: Observatory of Economic Complexity

Nové platební systémy

Země BRICS se obávají, že USA a EU by mohly sankcemi vážně ovlivnit jejich zahraniční obchod. Obchodní embarga mohou odříznout od obchodu se Západem více než jen sankcionované země. Mohou také vést k tomu, že tyto země již nebudou schopny získat dostatečné množství deviz, jako jsou americké dolary, eura nebo jiné mezinárodně akceptované měny, aby mohly obchodovat s jinými zeměmi, pokud nepřijímají místní měny. Vyloučení SWIFT může vést k dalšímu omezení zahraničního obchodu sankcionované země – pokud není k dispozici alternativní platební systém. Protože bez komunikačního systému pro zpracování mezistátních finančních transakcí je vzájemné přijímání místních měn k ničemu. Tento scénář se poprvé stal reálným v roce 2012, kdy SWIFT zakázal íránským bankám jeho používání.

V důsledku toho některé země BRICS zpočátku vyvinuly vlastní mezinárodní platební systémy a částečně převedly zahraniční obchod na místní měny. Rusko spustilo SPFS Na konci roku 2017

(„System pro přenos finančního zpravodajství“). To znamená, že mezinárodní finanční transakce se provádějí v rublech. Podle ruské tiskové agentury TASS bylo v roce 2021 připojeno celkem 400 účastníků a 23 zahraničních bank z Arménie, Běloruska, Německa, Kazachstánu, Kyrgyzstánu a Švýcarska. Na začátku roku 2024 ruská tisková agentura Interfax uvedla , že počet účastníků se zvýšil na 557 a počet zúčastněných zemí se zvýšil na 20. Není známo, kolik transakcí a v jaké celkové výši je prostřednictvím systému zpracováno, protože tyto informace Rusko nezveřejňuje.

mají také Indie a Brazílie své vlastní platební systémy. Ty se však pro zpracování mezinárodních finančních transakcí dosud téměř nepoužívaly. Výrazně úspěšnější je přeshraniční mezibankovní platební systém (CIPS), který byl v Číně spuštěn v roce 2015 . Podle vlastních informací zaznamenala v polovině roku 2024 150 přímých a 1401 nepřímých účastníků v celkem 117 zemích. Podle zprávy čínské centrální banky zpracovával CIPS v roce 2023 průměrně 25 900 transakcí denně, což má za následek roční objem 123 bilionů juanů – ekvivalent 17 bilionů dolarů.

Ve srovnání se SWIFT se tato čísla zdají malá: Podle jejich informací bylo v roce 2022 zpracováno v průměru 45 milionů transakcí denně celkem 11 000 účastníky ve více než 200 zemích a regionech. SWIFT nezveřejňuje roční objem plateb. Dokument z roku 2018 od poradenské společnosti McKinsey pro řízení, jehož spoluautorem je senior manažer SWIFT, však ukazuje, že množství peněz převedených pomocí SWIFT je v průměru 1,8násobkem ročního globálního hrubého domácího produktu. To by znamenalo, že v roce 2023 byl převeden objem peněz v hodnotě přibližně 190 bilionů dolarů.

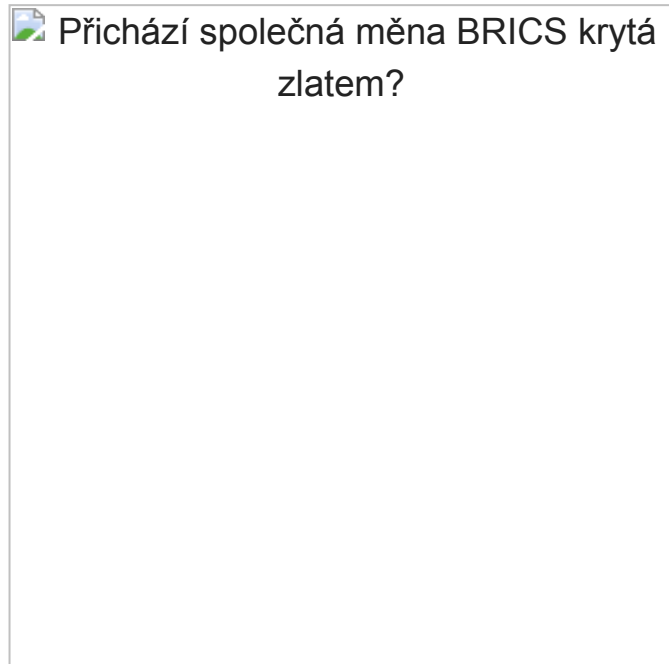
Skutečná hodnota čínské měny

Podle RMB Tracker , měsíční zprávy společnosti SWIFT, je podíl peněz transakovaných prostřednictvím platebního systému v čínských juanech téměř 5 procent, což je výrazně za americkým

dolarem, eurem a dokonce i britskou librou.

Podle zpráv SWIFT se více než 80 procent transakcí v jüanech odehrává pouze mezi Hongkongem a pevninskou Čínou. Pokud však spočítáte objemy jednotlivých měn na základě RMB trackeru a odhadovaného celkového objemu ročních SWIFT transakcí a vezmete v úvahu i objem jüanu zpracovaný pomocí CIPS, objeví se jiný obrázek.

Obrázek 5: Objem nejdůležitějších měn v mezinárodních platebních transakcích (SWIFT a CIPS, hodnoty v amerických dolarech), zdroje dat: SWIFT, CIPS

Obrázek 4: Podíl měn na objemu transakcí SWIFT v červenci 2024, zdroj dat: SWIFT

V souladu s tím je jüan jednoznačně na třetím místě v mezinárodních platebních transakcích a má tendenci nabývat na významu – na rozdíl od eura. Souběžně s jednáním v rámci zemí BRICS o vytvoření společné měny se jüan ukázal jako zatím jediná seriózní alternativa.

„BRICS Bridge“ jako Alternative zu SWIFT

Od roku 2018 zakládající státy BRICS pracují na digitální platební platformě založené na blockchainovém procesu s názvem „BRICS Pay“. Úvod ještě neproběhl. V srpnu letošního roku Valentina Matvijenková, předsedkyně Rady federace Ruské federace, uvedla, že vytvoření platformy pro digitální vypořádání a platby nazvané „BRICS Bridge“ jako alternativa k SWIFT je „v dobré fázi příprav“. Nový platební systém bude projednán „v dialogu s ostatními

centrálními bankami a ministerstvy financí všech zemí BRICS, včetně nových zemí“. Vyjádřila také naději, že summit hlav států BRICS na konci října 2024 bude tuto otázku řešit. zdrženlivost větší V červenci Elvira Nabiullina, ředitelka ruské centrální banky, vyjádřila . Aliance států je v jednání o platebním systému BRICS Bridge. Ty jsou však obtížné a vytvoření takového systému bude nějakou dobu trvat.

Mezitím se zdá, že americké hrozby sekundárními sankcemi vůči čínským bankám byly úspěšné. V červnu americké ministerstvo financí pohrozilo zahraničním finančním institucím sankcemi, pokud budou „provádět, usnadňovat nebo poskytovat služby pro významné transakce“ zahrnující některé ruské banky. Od srpna zprávy se množí , že čínské banky již nepřijímají platby z Ruska. Pomocí SWIFT je vláda USA schopna sledovat jednotlivé transakce a tím konkrétně sankcionovat zahraniční banky.

Závěr

Národní digitální měny, jako centrálně organizované digitální peníze centrální banky, jako je e-CNY nebo jako stablecoin založené na procesu decentralizovaného blockchainu, jsou v současné době ve vývoji nebo jsou již ve fázi testování. Dohoda zemí BRICS o společné měně se však v dohledné době jeví jako nepravděpodobná. Čínský jüan se zároveň vyvinul ve vážnou alternativu v mezinárodních platebních transakcích.

Hlavním problémem, kterému v současnosti země BRICS čelí, je omezování mezistátního obchodu vyloučením bank z platebního systému SWIFT nebo kvůli hrozícím sankcím USA na obchodování s těmito bankami. Vnitrostátní alternativy ke SWIFT již existují, ale ne všechny banky jsou dosud na tyto platební systémy připojeny. Rusko, které v současnosti alianci předsedá, nadále prosazuje zavedení společného komplexního platebního systému.

Výsledky nadcházejícího summitu BRICS od 22. do 24. října v ruské Kazani se nyní uvidí. V rámci přípravy se ministři financí a ředitelé centrálních bank zemí BRICS setkají v Moskvě 10. a 11. října.

Continue Reading

Previous Shadow Fleet: Hra na kočku a myš

Next MMF uvedl, že celkový globální veřejný dluh letos přesáhne 100 bilionů dolarů.